

Nový začiatok

Nový Program – Interreg Poľsko - Slovensko a nový vzhľad newslettera. Programový newsletter sa bude teraz volať „Cezhraničný kuriér“, bude zverejňovaný každý štvrtok a bude obsahovať zároveň dôležité informácie, ako aj zaujímavosti z poľsko-slovenského pohraničia. V tomto čísle prezentujeme tiež zhodnotenie Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013 a toho, čo sa uskutočnilo v priebehu troch posledných mesiacov - a bolo toho naozaj veľa!

Pozývame Vás k čítaniu!

"Fondy pre pohraničie - realizuj nápady vďaka programu Poľsko - Slovensko"

Dňa 30. septembra v Zakopanom sa uskutočnila konferencia „Fondy pre pohraničie - realizuj nápady vďaka programu Poľsko - Slovensko“, sumarizujúca Program cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013 a otvárajúca program Interreg Poľsko - Slovensko na obdobie 2014-2020. Na konferencii sa zúčastnilo takmer 200 osôb z Poľska a zo Slovenska.

Boli predstavené výsledky Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013, detailne v podobe číselných údajov, ale aj „v kocke“, čiže vo forme krátkeho videofilmu. Film si môžete pozrieť zároveň na stránke Programu ([tu](#)), ako aj na profile Programu na Facebooku. Atraktiou stretnutia bolo to, že partneri vybraných projektov predstavili svoje úspechy vo forme interaktívnej prezentácie.

Antoni Nowak, riaditeľ kancelárie Zväzu Euróregion „Tatry“, počas prezentácie projektu „Stretnutia siedmich kultúr poľsko-slovenského pohraničia. Od Ladislava Medňanského po Jana Kantého Pawluśkiewicza“ odhalil v siedmich obrazoch

najzaujímavejšie, málo známe a upútavajúce pozornosť otázky siedmich kultúr pohraničia.

Dušan Karaska zo slovenskej organizácie SOS/BirdLife nielen porozprával, ako v rámci projektu „Ochrana ohrozených druhov vtákov v Západných Karpatoch“ pomáhali 25 druhom vtákov, ale tiež usporiadal medzi verejnosťou súťaž poznávania vtáčích hlasov.

Josef Harabin, primátor Spišskej Starej Vsi, slovom a obrazom ukázal ako sa, vďaka realizácii projektu „Modernizácia cestného spojenia Osturňa - štátna hranica - Niedzica“, zlepšili podmienky cestovania v regióne Pieniny.

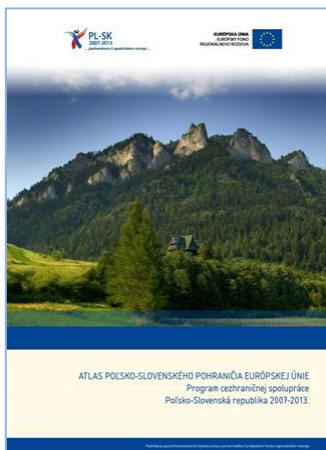
Následne Małgorzata Broda, riaditeľka Inštitútu Európa Karpát predstavila vo forme rozprávky, Karpatskú mapu možností. O zaujímavostiach pohraničia hovorila ako víla, za sprievodu slovenského hudobníka, ktorý hral na tradičných karpatských ľudových nástrojoch. Na záver svojho vystúpenia darovala účastníkom konferencie malé drevené „škatuľky zmyslov“, čím ich chcela privábiť k spoznávaniu pohraničia. V škatuľkách sa nachádzali tri prekvapenia podnecujúce zmysly (vôňu, dotyk a chuť) - boli to čiastočky propolisu, husacieho peria a kúsok ovčieho syra spolu s údenou slivkou. Účastníci konferencie mohli sa tiež na výstave sprevádzajúcej konferenciu oboznámiť s inými projektmi a mikroprojektmi.

Druhá časť konferencie bola úvodom do nového programu - Interreg Poľsko - Slovensko, ktorý sa bude realizovať v období 2014-2020. Účastníci konferencie mali na výber tri diskusné panely - každý zameraný na inú os programu: prírodné a kultúrne dedičstvo, cezhraničnú dopravu a vzdelávanie.

Fotografie z konferencie a krátky film si môžete pozrieť na stránke Programu ([tu](#)) a na profile Programu na Facebooku.

Atlas poľsko-slovenského pohraničia Európskej únie

Na úspechy Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika sa skladajú úspechy jednotlivých projektov. V publikácii „Atlas poľsko-slovenského pohraničia Európskej únie“ pripravenej STS-om sa našli vybrané príklady dobrých praxí - projektov a mikroprojektov, ktoré v priereze ukazujú aktivity vyvíjané v rámci Programu. Prostredníctvom

prehliadania realizovaných projektov si môžeme prečítať o pohraničí z hľadiska štyroch a dvoch kolies, o tom akú pozornosť prijímatelia venovali ochrane životného prostredia, o cestovnom ruchu v rôznych aspektoch, o kultúrnom a historickom dedičstve regiónu, ako aj o zužovaní spolupráce. Popisy projektov dopĺňujú fotografie a prejavy prijímateľov, ktorí ich realizovali. „Atlas poľsko-slovenského pohraničia Európskej únie“ je dostupný na internetovej stránke Programu v záložke [On-line knižnica](#).

Makro výstava mikroprojektov

Mikroprojekty vo verzii makro - 25 vybraných mikroprojektov zrealizovaných v rôznych častiach poľsko-slovenského pohraničia bolo prezentovaných Partnermi strešného projektu počas putovnej výstavy, ktorá cestovala pohraničím od 22. júla do 9. septembra. Prezentované mikroprojekty boli rozdelené do piatich tematických kategórií: marginalizované skupiny, kultúra a propagácia, vzdelávanie a ekológia, infraštruktúra a šport, ako aj cestovný ruch. Výstava bola prezentovaná v Žiline, v Bielsku-Białej, vo Węsierskiej Górke, v Nowom Targu, v Rzeszowe, Prešove a na zámku v Starej Ľubovni. Podľa odhadov Partnerov strešného projektu pozrelo si ju spolu približne osemnásť tisíc osôb.

Ukazujeme výsledky Programu

Na záver realizácie Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013 boli usporiadané mestské hry v dvoch mestoch mimo oprávneného územia - v Krakove a v Banskej Bystrici. Ich cieľom bolo povzbudenie širokej verejnosti k odhaľovaniu krás pohraničia a využívaniu výsledkov zrealizovaných projektov. Chceli sme tiež priblížiť myšlienku spolupráce - preto kľúčovým prvkom mestskej hry bola práve správna a úzka spolupráca tímov. Každý tím bol „pohraničnou obcou“ - so „starostom“ a „poslancami“. Počas vyplňovania úloh nadväzujúcich na projekty realizované v rámci Programu, účastníci hry získavali „nálepky investícií“, a pomocou ich ukladaní na doske „stavali“ svoje obce. Aby však mali investície širší dopad a slúžili pre celý región, museli byť realizované spolu so susedmi. Napríklad zriadená v jednej obci cyklotrasa musela pokračovať územím susednej obce. To si vyžadovalo úzku spoluprácu medzi tými a často aj kompromisy. Hra bola pre účastníkov nielen výbornou zábavou, ale aj lekciami spolupráce, partnerstva a samosprávy.

Fotografie z mestských hier v Krakove a Banskej Bystrici si môžete pozrieť na stránke Programu ([tu](#)) a na profile Programu na Facebooku.

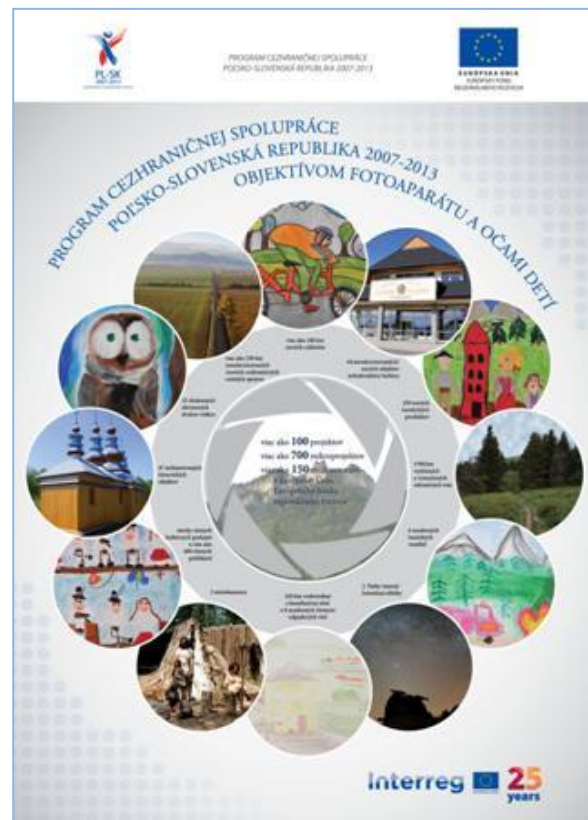
Výročnú udalosť sprevádzalo tiež zverejnenie v Poľsku a na Slovensku príloh k novinám hodnotiacich Program cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013 ako aj príloh, ktoré inzerovali program Interreg Poľsko - Slovensko. Na profile programu na Facebooku boli tiež zverejnené zaujímavosti a hádanky z pohraničia.

Európsky deň spolupráce v poľsko-slovenskom pohraničí

21. septembra je dňom Európskej spolupráce - tento rok do jeho osláv sa silne zapojili aj prijímatelia Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013. Boli usporiadané výstavy, premietania diaporamy, čiže multimediálne foto prezentácie, konferencie - spolu v septembri sa uskutočnilo nad desať spoločných poľsko-slovenských podujatí. Bol aj bowlingový turnaj, módna prehliadka inšpirovaná ľudovými tradíciami, pripravená študentmi spriatelенých poľských a slovenských škôl, stretnutie s rozprávkami a povestami pohraničia. Archeopark v Hanušovciach nad Topľou pripravil pre návštevníkov zaujímavé atrakcie - v priebehu ktorých si bolo možné vyskúšať, ako žili naši predkovia, ochutnať paleolitickú mäsovú diétu, vytvoriť hlinený stolný riad alebo upliesť prútený košík. Bol tiež usporiadaný obrovský cyklistický pretek po slávnostnom otvorení v Czarnom Dunajci časti Historicko-kultúrno-prírodnej cesty okolo Tatier. Fotografie a krátke filmy z najzaujímavejších akcií si môžete pozrieť na stránke Programu ([tu](#)).

Výsledky Programu v objektíve a očiach detí

Výsledky Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007-2013 boli prezentované na medzinárodnej aréne. Plagát hodnotiaci výsledky programu - v podobe fotografií investícií, ale aj kresby detí z pohraničia, bol prezentovaný v priebehu konferencie usporiadanej pri príležitosti 25. výročia Európskej územiaj spolupráce/Interreg, ktorá sa konala v dňoch 15. - 16. septembra v Luxembursku. Plagát bol zavesený aj v rôznych miestach pohraničia v priebehu podujatí organizovaných prijímateľmi Programu v rámci osláv Európskeho dňa spolupráce.

Nová perspektíva - prvé projekty

Do dňa 31. augusta bola otvorená výzva na predkladanie návrhov vlajkových projektov v rámci programu Interreg Poľsko-Slovensko. Na Spoločný technický sekretariát bolo podané 37 návrhov (zoznam predložených návrhov je dostupný na stránke Programu - [tu](#)). V súčasnosti prebieha ich hodnotenie.